

Dosarul nr. 3ra-111/19

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. V. Lastavețchi)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. G. Dașchevici, S. Gîrbu, L. Bulgac)

ÎNCHEIERE

06 februarie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Oleg Sternioală
Tamara Chișca-Doneva
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului declarat de Casa Națională de Asigurări
Sociale,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Pîrnău Anatolie
împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la anularea actului
administrativ,

împotriva deciziei din 22 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă:

La 17 aprilie 2018, reclamantul Pîrnău Anatolie s-a adresat în instanța de judecată cu cerere împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale a RM (în continuare CNAS) solicitând recunoașterea ca fiind ilegală, în fond, decizia CNAS nr. P-406/18 din 21 martie 2018, repunerea în dreptul lezat și obligarea CNAS să îi recalculeze și să achite reclamantului pensia pentru vechime în muncă, începând cu data de 05 aprilie 2013 (data intrării în vigoare a Anexei nr. 3 la Legea nr. 37 din 07 martie 2013 pentru modificarea și completarea Legii nr. 355 din 23 decembrie 2003 cu privire la sistemul de salarizare în sistemul bugetar), majorarea ulterioară de la 01 august 2016 (data intrării în vigoare a Legii nr. 152 din 01 iulie 2016) și de fiecare dată a majorării salariului procurorului în exercițiu în funcția dată - șef de secție din cadrul Procuraturii Generale pe viitor din data de 01 a lunii în care a fost, va fi efectuată majorarea salariului procurorului în exercițiu.

În motivarea acțiunii Pîrnău Anatolie a indicat că începând cu anul 1996, activează în organele procuraturii în diferite funcții, având o vechime în muncă de 21 de ani ca procuror. Începând cu data de 17 martie 2009, la atingerea vârstei de 50 de ani, în conformitate cu Legea cu privire la Procuratură nr. 118 din 14 martie 2003 (în vigoare la acel moment), reclamantului i-a fost stabilită pensia pentru vechime în muncă în mărime de 80% din salariul mediu lunar, conform funcției deținute, pe care o primea regulat, cu respectarea obligatorie a principiului recalculării pensiei la fiecare majorare ordinară a salariului lunar al procurorului în exercițiu și a durat până la sfârșitul anului 2011.

Reclamantul a invocat că conform prevederilor art. 34 alin. (6) al Legii cu privire la Procuratură nr. 118 din 14 martie 2003, procurorii pensionați beneficiau de dreptul la recalcularea pensiei în dependență de majorarea salariului procurorului în exercițiu, drept pe care Pîrnău Anatolie l-a dobândit la data de 17 martie 2009. Astfel, odată cu majorarea salariului procurorului în exercițiu, în baza Legii cu privire la salarizare în sectorul bugetar nr. 355 din 23 decembrie 2005, de la data de 01 ianuarie 2008 cuantumul pensiei i-a fost recalculat conform dreptului dobândit. Cuanumul pensiei i-a fost ulterior recalculat și începând cu data de 17 martie 2009, în baza hotărârii Curții de Apel Chișinău nr. 3-1269/2009 din 25 mai 2009 a fost remunerat și pentru deținerea accesului la documentele ce conțin secret de stat.

Partea reclamantă a mai susținut că conform art. 73 alin. (8) al Legii cu privire la procuratură nr. 294 din 25 decembrie 2008, procurorii pensionați, de asemenea beneficiau de dreptul de recalculare a pensiei pentru vechime în muncă odată cu majorarea generală a salariului procurorilor în exercițiu, astfel încă o dată fiindu-i reconfirmat prin Lege dreptul la recalculare a pensiei în mărime de 80% din salariul procurorului în exercițiu conform funcției deținute dobândit legal la data de 17 martie 2009. Faptul dobândirii la data de 17 martie 2009 a dreptului de recalculare a pensiei la majorarea salariului de funcție a procurorului în exercițiu și utilizării acestui drept până la sfârșitul anului 2011 nu este negat nici de pârât (decizia nr. N-839/17 din 12 iunie 2017). Conform Legii pentru modificarea și completarea Legii nr. 355 din 23 decembrie 2003 cu privire la sistemul de salarizare în sistemul bugetar nr. 37 din 07 martie 2013, salariul procurorului a fost majorat cu 35%, care s-a efectuat începând cu data de 01 ianuarie 2013 (Monitorul Oficial nr. 69-74 art. 225). Conform art. XXIX din Legea pentru modificarea și completarea unor acte legislative nr. 152 din 01 iulie 2016, începând cu data de 01 august 2016, salariul de funcție al procurorului se stabilește în raport cu salariul judecătorului, conform Legii privind salarizarea judecătorilor și procurorilor nr. 328 din 22 decembrie 2013 și Legii cu privire la procuratură nr. 3 din 25 februarie 2016, luându-se în considerare nivelul procuraturii în care își desfășoară activitatea și de vechimea în muncă în funcția de procuror.

Pîrnău Anatolie a mai menționat că conform art. 51 alin. (3) lit. b) și art. 52 lit. b) al Legii privind salarizarea judecătorilor și procurorilor nr. 328 din 23 decembrie 2013, salariul de funcție al procurorului în Procuratura Generală, cu o vechime în funcția de procuror de peste 16 ani, este în mărime de 4,5 salarii medii pe economie, iar pentru executarea funcției de conducere de procuror-șef al secției din cadrul Procuraturii Generale i se atribuie un spor calculat în raport procentual față de salariul de funcție în mărime de 9 %. Condițiile respective au fost și sunt întrunite de reclamant. Însă, CNAS din motive neîntemeiate, la momentele respective, nu a efectuat recalcularea pensiei, astfel lipsindu-l de dreptul licit la data de 17 martie 2009 de recalcularea pensiei, stabilindu-i mărimea pensiei cu aplicarea mecanismului general de indexare a acesteia la data de 01 aprilie a fiecărui an.

Reclamantul a afirmat că la data de 19 februarie 2018, considerând că organele de asigurări sociale i-au încălcat grav dreptul la proprietate (pensie), dobândit anterior licit prin aplicarea obligatorie pentru procurorii pensionați a principiului recalculării pensiei la majorarea ordinară a salariului lunar al procurorului în funcție, s-a adresat cu cerere prealabilă întru restabilirea sa în dreptul de a beneficia de

principiul recalculării pensiei în legătură cu majorarea salariului procurorului în funcție conform prevederilor Legii pentru modificarea și completarea Legii nr. 355 din 23 decembrie 2003 cu privire la sistemul de salarizare în sistemul bugetar, a Legii nr. 3 din 25 februarie 2016 cu privire la procuratură nr. 37 din 07 martie 2013 și a articolului XXIX din Legea pentru modificarea și completarea unor acte legislative nr. 152 din 01 iulie 2016. La data de 04 aprilie 2018 CNAS a expediat în adresa reclamantului decizia nr. P-406/18 din 21 martie 2018, (recepționată de către acesta la data de 06 aprilie 2018) prin care i-a fost refuzat în admiterea cerințelor argumentând că „Conform documentelor din dosarul de pensionare s-a constatat că Dvs, începând cu 17.03.2009 beneficiați conform Legii cu privire la Procuratură nr. 294-XVI din 25.12.2008 de pensie pentru vechime în muncă ca procuror calculată în proporție de 80 % față de salariul funcției de procuror și a constituit 5228,00 lei lunar. În corespundere cu prevederile art. 34 alin. (6) al Legii cu privire la Procuratură nr. 118-XV din 14.03.2003 procurorii pensionari beneficiau de recalcularea pensiei în dependență de majorarea salariului procurorului în exercițiu. Potrivit alin. (8) al art. 73 din Legea cu privire la Procuratură nr. 294 din 25.12.2008, procurorii pensionari de asemenea beneficiau de recalcularea pensiei pentru vechime în muncă odată cu majorarea generală a salariului procurorului în exercițiu. Prin Legea nr. 56 din 09.06.2011 pentru modificarea și completarea unor acte legislative a fost modificat art. 73 din Legea nr. 294 din 25.12.2008 cu privire la Procuratură și abrogate alin. (3)-(10) al art. 73. Astfel, începând cu 01.07.2011, procurorii, cu excepția procurorilor militari, au dreptul la pensie conform Legii privind pensiile de asigurări sociale de stat nr. 156-XVI din 14.10.1998. Potrivit art. 462 din Legea nr.156 din 14 octombrie 1998, asiguratul care a atins vârsta menționată la alin.(2) și confirmă stagiul de cotizare prevăzut la alin.(3), din care cel puțin 15 ani în funcția de procuror, are dreptul la pensie în proporție de 75% din suma tuturor plăților lunare asigurate ale procurorului în exercițiu în ultima funcție deținută. Întru actualizarea mărimii pensiei, în corespundere cu art. 13 din Legea nr. 156 din 14.10.1998, pensiile se indexează anual la data de 01 aprilie. În urma indexărilor efectuate în anii 2012-2017 cuantumul pensiei Dvs de la 01.04.2017 constituie suma de 6746, 47 de lei lunar. Conform art. 33 al Legii nr. 156- XLV din 14.10.1998, recalcularea pensiei se efectuează în cazul apariției unor circumstanțe noi referitoare la stagiul de cotizare, venitul asigurat, ce au avut loc până la acordarea drepturilor la pensie. Rezultând din cele expuse, temei legitim de a recalcula pensia ca procuror din salariul majorat al procurorilor în exercițiu, nu este”.

Reclamantul a considerat că decizia CNAS nr. P-406/18 din 21 martie 2018 este ilegală și pasibilă de a fi anulată, cu obligarea CNAS de a recalcula și a achita pensia conform cerințelor formulate, ori, pârâtul nu a determinat corect raportul juridic în cauză, circumstanțele importante pentru soluționarea litigiului, nu a luat în considerare că Legea pentru modificarea și completarea unor acte legislative nr. 56 din 09 iunie 2011. prin care au fost abrogate alin. (3)-(10) ale art. 73 din Legea cu privire la Procuratură nr. 294 din 25 decembrie 2008 nu este aplicabilă în cazul din speță, deoarece contravine normelor CEDO, practicii unanim recunoscute a CEDO, Constituției Republicii Moldova, Hotărârilor Curții Constituționale, legislației civile naționale și principiului securității juridice, instituit în jurisprudența instanțelor internaționale și naționale de justiție. Astfel, conform Legii cu privire la procuratură

nr. 902 din 29 ianuarie 1992 și a Legii cu privire la Procuratură nr. 118 din 14 martie 2003 (ajustată la Legea cu privire la statutul judecătorului nr. 544 din 20 iulie 1995, Legea cu privire la procuratură nr. 294 din 25 decembrie 2008), reclamantul în funcție de procuror, deține dreptul la toate înlesnirile, garanțiile, recompensele și suplimentele prevăzute pentru judecător. De aceleași stipulări, prevăzute în Legea cu privire la procuratură nr. 118 din 14 martie 2003 și în Legea cu privire la procuratură nr. 294 din 25 decembrie 2008, s-au bucurat și procurorii, fapt de care au beneficiat până la sfârșitul anului 2011. Mai mult, procurorii pensionați până la adoptarea Legii nr. 118 din 14 martie 2003 (reclamantul pensionat în 2009) primeau pensiile conform prevederilor Legii cu privire la statutul judecătorului nr. 544 din 20 iulie 1995. Atât Legea cu privire la Procuratură nr. 294 din 25 decembrie 2008, cât și cele anterioare (din 1992 și 2003) asigură reglementarea garanțiilor sociale, una din ele fiind acordarea pensiei procurorului cu entitate de demnitate publică, la o anumită vârstă - 50 ani (la caz, - 17 martie 2009), cu respectarea obligatorie a principiului de recalculare a pensiei la fiecare creștere ordinară a salariului lunar al procurorului în funcție. Stipulările în cauză au fost adoptate de Parlamentul Republicii Moldova în strictă concordanță cu Liniile directoare privind rolul procurorilor, adoptate la Congresul III al ONU, pentru prevenirea criminalității, din 27.08.1990 - 07.09.1990 și Recomandările Rec (2000) 19, adoptate de Comitetul de Miniștri al Consiliului Europei la 06.10.2000, care conform art. 5 lit. d) impun statelor membre (Republica Moldova din 1995) obligația „să i-a măsuri pentru ca Legea să garanteze condiții rezonabile de exercitare a acestor funcții, în special cele privind statutul, remunerația și o pensie în conformitate cu importanța atribuțiilor exercitate, precum și o vârstă corespunzătoare pentru pensionare”. Legiuitorul național s-a atașat rigorilor internaționale și europene, adoptând Legea cu privire la procuratură nr. 294 din 25 decembrie 2008.

Partea reclamantă a mai indicat că, la rândul său, Curtea Constituțională, prin Hotărârea nr. 4 din 27 ianuarie 2000 privind controlul constituționalității unor prevederi din legile care reglementează asigurarea cu pensii a judecătorilor, procurorilor, anchetatorilor Procuraturii, funcționarilor publici, a menționat că stipulările legii privind stabilirea unor garanții materiale ale independenței procurorilor, judecătorilor trebuie să corespundă înaltului statut de persoane cu demnitate publică. Mai mult, Curtea Constituțională a reținut că „Dreptul cetățeanului la asigurarea cu pensie se află în dependență directă de caracterul activității social-utile prestate. Pensiile pentru vechime în muncă ale judecătorilor, procurorilor (...) au fost obținute prin muncă prestată de aceștia, prin exercitarea unor funcții speciale, de importanță majoră pentru societate. În acest context, Curtea a reținut anterior, că statutul juridic al unor categorii de persoane este determinat de nivelul juridic-organizatoric al organelor în care aceștia activează, de caracterul și complexitatea activității prestate, de responsabilitățile și exigențele de calificare pe care această activitate le implică. Garanțiile sociale și retribuția acestor funcționari determină faptul că statutul lor juridic să se distingă de statutul altor categorii de funcționari. De aici apare și necesitatea instituirii unui nivel sporit de asigurare materială și socială. Instituirea pensiei specifice (de funcție) pentru procurori, la fel ca și pentru judecători, nu reprezintă un privilegiu, acesta fiind justificată în mod obiectiv ca o compensație parțială a inconvenientelor ce rezumă din rigorile

statutului special, căruia trebuie să se supună procurorii, statut sever și restrictiv, stabilit prin lege de către Parlament”. Aceeași instanță de jurisdicție constituțională a indicat și pentru viitor organelor cu drept de inițiativă legislativă că, la adoptarea unor legi noi și a altor acte juridice este inadmisibil de a diminua protecția juridică a statutului judecătorului, procurorului. Totodată, Curtea Constituțională s-a pronunțat univoc asupra faptului că cuantumul pensiei, stabilite printr-o lege anterioară, nu poate fi micșorat, iar plata pensiei fixate, nu poate fi suspendată prin act normativ adoptat ulterior.

Pîrnău Anatolie a declarat că prin Hotărârea Curții Constituțional nr. 9 din 30 martie 2004 pentru controlul constituționalității unor prevederi ale art. 1, pct. 22 și art. II-V din Legea nr. 358 din 31 iulie 2003 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, s-a statuat că „Normele privind protecția de stat, asigurarea materială și socială, inclusiv asigurarea cu pensie, consfințite în legile anterioare, nu pot fi anulate sau modificate (Monitorul Oficial nr. 61-63, art. 15, Pag.20). Mai mult, Curtea Constituțională, prin Hotărârea nr. 27 din 20 decembrie 2011 privind controlul constituționalității unor legi de modificare a condițiilor de asigurare cu pensii și alte plăți sociale pentru unele categorii de salariați, a declarat neconstituționale art. II și pct. 7, 9 ale art. III din Legea nr. 56 din 09 iunie 2011 „Pentru modificarea și completarea unor acte legislative „în partea referitoare la art. 46/1 al Legii nr. 156 din 14 octombrie 1998 privind pensiile de asigurări sociale de stat. Art. II din Legea 56 din 09 iunie 2011 face referire la modificarea art. 26, 31, 32, 32/1, 32/2, 32/3, 33 ale Legii cu privire la statutul judecătorului nr. 544 din 20 iulie 1995. Modificările la normele enumerate au fost declarate neconstituționale integral. În condițiile precitate, legile respective nu se mai aplică nici pentru procurorii pensionați până la 09 iunie 2011 (reclamantul fiind pensionat la data de 17 martie 2009). Totodată, Curtea Constituțională în Hotărârea nr. 27 din 20 decembrie 2011, la aprecierea corespunderii prevederilor legale cu garanțiile dreptului de proprietate statuate de art. 46 din Constituție, în paragrafele 77 - 80 a ținut cont de prevederile art. 4 din Constituție și conform practicii sale și de prevederile Convenției Europene și jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, reiterând că „drepturile care decurg din sistemele de protecție socială, deși nu sunt menționate expres în Convenția Europeană, intră totuși în domeniul său de aplicare, protecția socială fiind precedată în accepțiunea sa largă, cuprinzând asistența socială și cea medicală”. Curtea Constituțională în aceeași hotărâre, acceptând statuările CEDO de asimilare a dreptului la prestații sociale unui drept de proprietate în sensul art. 1 din Protocolul nr. 1 la Convenția Europeană, s-a aliniat la jurisprudența CEDO, care pe parcurs a evoluat, „Nu fără ambiguități în ceea ce privește prestațiile non-contributive, spre o protecție mai largă. În paragraful nr. 79 al Hotărârii invocate supra, entitatea de jurisprudență constituțională a concluzionat că „Un drept social poate fi obiectul protecției constituționale garantate de art. 46 din Constituție și respectiv art. 1 din Protocolul nr. 1 la Convenția Europeană numai în cazul când dreptul social respectiv este dobândit și are o valoare economică”. Un asemenea drept social reclamantul l-a dobândit licit odată cu acordarea pensiei pentru vechime în muncă în anul 2009. Curtea Constituțională în continuare conchide că „aplicativ la prezenta cauză (la sesizările din octombrie 2010 și iulie 2011), un drept patrimonial dobândit ar însemna dreptul la pensie ce se află în plată,

care deja are o valoare economică și astfel, constituie un drept de proprietate al persoanei”, susținând că drepturile diminuate prin normele Legii nr. 56 din 09 iunie 2011 ca drepturi potențiale sau aleatorii se referă la viitorii procurori (după 09 iunie 2011) cu drept de pensionare. Cât privește situația procurorilor pensionați până la data de 01 ianuarie 2005, Curtea Constituțională în Hotărârea nr. 27 din 20 decembrie 2011 „Privind controlul constituționalității unor legi de modificare a condițiilor de asigurare cu pensii și alte plăți sociale pentru unele categorii de salariați”, paragraful 80, își menține ferm concluziile sale expuse în Hotărârea nr. 9 din 30 martie 2004 privind declararea parțial neconstituțională a Legii nr. 358 din 31 iulie 2003 care anula și pensiile aflate în plată ale unor categorii speciale de angajați. Aici Curtea Constituțională subliniază că, „Legea nr. 358 din 31 iulie 2003 și la acel moment aducea atingere unor drepturi de proprietate dobândite, - pensiilor aflate în plată”.

Reclamantul a opinat că dreptul la pensie cu aplicarea principiului recalculării ei la creșterea ordinară a salariului procurorului în exercițiu este menținut de instanța de jurisdicție constituțională și nu-l exclude din utilitatea juridică. Curtea Constituțională menționează în Hotărârea nr. 9 din 2004, că „Dreptul subiectiv, constituit în baza unei legi anterioare nu poate fi atins de cel născut sub imperiul unei legi posterioare. Legea nouă nu este susceptibilă aplicării unor fapte din trecut, cazurile contrare intrând în contradicție cu art. 22 din Constituție”. Conform regulii generale, legea nouă nu poate modifica regimul juridic a dreptului anterior, îl poate suprima sau îl poate înlocui cu un alt drept, însă legea nouă nu poate desființa modalitatea prin care legea anterioară a instituit dreptul respectiv și efectele lui. În context, art. 6 Cod civil al Republicii Moldova stipulează expres că, legea civilă nu are efect retroactiv.

Pîrnău Anatolie a precizat că prin refuzul CNAS de a recalcula pensia acestuia, se încalcă un drept prevăzut de lege, drept dobândit de reclamant la momentul stabilirii pensiei și care nu poate fi restrâns pe viitor. Toate modificările operate ulterior în actele legislative, care reglementează modul de calculare a pensiilor procurorilor au efect doar pentru persoanele (procurorii) care vor beneficia de pensii după punerea în aplicare a modificărilor respective, aceste modificări neavând efect retroactiv, potrivit regulilor generale de acțiune a legii în timp. Or, dreptul constituit în baza unor legi anterioare nu poate fi atins de cel născut sub imperiul unei legi posterioare. Conform regulii generale, legea nouă nu poate modifica regimul juridic al dreptului anterior, nu poate desființa modalitatea prin care legea anterioară a instituit dreptul respectiv și efectele lui. Argumentul pârâtului CNAS, precum că drepturile de pensionare sunt reglementate de prevederile art. 462 al Legii nr. 156 din 14 octombrie 1998, privind pensiile de asigurări sociale de stat, care însă nu prevede faptul că pensiile procurorilor și indemnizațiile viagere se recalculează în cazul majorării generale a salariului procurorilor, nu poate fi reținut deoarece art. 462 din Legea menționată a fost introdus prin LP nr. 56 din 09 iunie 2011, MO 107-109/01.07.11 art. 280, în vigoare din 01 iulie 2011, iar reclamantul Pîrnău Anatolie beneficiază de pensie din 17 martie 2009.

Prin hotărârea din 03 iulie 2018 a Judecătorei Chișinău sediul Centru a fost integral admisă cererea de chemare în judecată depusă de Pîrnău Anatolie; s-a anulat ca fiind emisă contrar legii decizia CNAS nr. P-406/18 din 21 martie 2018; s-a

obligat CNAS să recalculeze lui Pîrnău Anatolie pensia pentru vechimea în muncă începând cu data de 05 aprilie 2013, conform Legii nr. 37 din 07 martie 2013 și ulterior, începând cu 01.08.2016, conform Legii nr.152 din 01 iulie 2016, precum și de fiecare dată la majorarea salariului procurorului în exercițiu în funcția de șef de secție din cadrul Procuraturii Generale din data de 01 a lunii în care a fost efectuată majorarea salariului procurorului în exercițiu.

Prin decizia din 22 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău s-a respins ca neîntemeiat apelul declarat de CNAS și a fost nementinută hotărârea din 03 iulie 2018 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a concluzionat că prima instanță corect a reținut ca neîntemeiat și ilegal refuzul CNAS de a recalcula pensia reclamantului, or pensia acestuia a fost stabilită în baza Legii nr. 902 din 29 ianuarie 1992 cu privire la procuratură, iar art. 45 alin. (1) din Legea menționată, prevede expres că salariul procurorilor și anchetatorilor se stabilește în funcție de post, gradul de clasificare și de vechimea în muncă și corespunde salariilor judecătorilor instanțelor judecătorești de gradul de clasificare respectiv, cu o deviere în limita a 5%. Procurorii și anchetatorii au dreptul la toate înlesnirile, garanțiile, recompensele și suplimentele, prevăzute pentru judecători. Conform art. 32 din Legea nr. 544 din 20 iulie 1995 cu privire la statutul judecătorului, judecătorul are dreptul la pensie conform Legii privind pensiile de asigurări sociale de stat.

La fel, instanța de apel a reținut că instanța de fond corect a remarcat ca fiind relevant speței și pct. 4 (3) din Hotărârea Curții Constituționale nr. 9 din 30 martie 2004, în care se reiterează că legiuitorul are obligația de a ține cont de faptul că asigurările sociale stabilite anterior nu pot fi anulate fără a substituite prin măsuri echivalente. Noile prevederi legale se vor aplica numai pe viitor și numai față de persoanele care au solicitat acordarea pensiei după intrarea acesteia în vigoare, fără a se aduce atingere drepturilor de pensie stabilite anterior.

Concomitent, instanța de apel întru justificarea menținerii hotărârii primei instanțe a indicat și Hotărârea Curții Constituționale nr. 4 din 21 ianuarie 2000 care prevede că la adoptarea unor legi noi și a altor acte juridice este inadmisibil de a diminua protecția juridică a statutului judecătorului, consfârșit în legea cu privire la statutul judecătorului.

În acest context, instanța de apel a menționat că Curtea Constituțională s-a pronunțat univoc asupra faptului că quantumul pensiei, stabilit printr-o lege anterioară, nu poate fi micșorat, iar plata pensiei fixate nu poate fi suspendată printr-un act normativ adoptat ulterior.

În concluzie, instanța de apel a constatat că prin refuzul CNAS de a recalcula pensia reclamantului se încalcă un drept prevăzut de lege, drept dobândit de acesta la momentul stabilirii pensiei și care nu poate fi restrâns pe viitor. Toate modificările operate ulterior în actele legislative care reglementează modul de calculare a pensiilor procurorilor au efect doar pentru persoanele (procurorii) care vor beneficia de pensii după punerea în aplicare a modificărilor respective, aceste modificări neavând efect retroactiv, conform regulilor generale de acțiune a legii în timp. Or, dreptul constituit în baza unor legi anterioare nu poate fi atins de cel născut sub imperiul unei legi posterioare. Conform regulii generale, legea nouă nu poate modific regimul juridic al dreptului anterior, îl poate suprima sau înlocui cu un alt

drept, însă legea nouă nu poate desființa modalitatea prin care legea anterioară a instituit dreptul respectiv și efectele lui.

La 05 decembrie 2018, conform ștampilei aplicate pe plicul poștal (f.d. 103), CNAS a declarat recurs împotriva deciziei din 22 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău solicitând admiterea cererii de recurs, casarea deciziei contestate și a hotărârii primei instanțe, cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere integrală a acțiunii.

În motivarea recursului s-a invocat că decizia contestată este neîntemeiată și pasibilă de a fi casată, deoarece instanța de apel la examinarea cauzei nu a analizat multiaspectual actele normative și legislația în vigoare ce reglementează astfel de litigii, precum și nu au fost dovedite circumstanțe considerate ca fiind stabilite.

În conformitate cu prevederile art. 434 alin.(1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării deciziei integrale.

Decizia instanței de apel a fost adoptată la 22 noiembrie 2018, iar recursul a fost declarat de CNAS la 05 decembrie 2018, conform ștampilei aplicate pe plicul poștal (f.d. 103), adică cu respectarea termenului de contestare a deciziei instanței de apel.

Examinând temeiurile recursului declarat de CNAS, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul drept inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În temeiul prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de CNAS, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432. alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă faptul că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera inadmisibil recursul declarat de CNAS.

În conformitate cu art. 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale împotriva deciziei din 22 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Oleg Sternioală

Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Victor Burduh